

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Temelji psihoanalize
Course title:	Fundamentals of Psychoanalysis

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Transformacije moderne misli – filozofija, psihoanaliza, kultura	Brez letnika	/
Comparative study of ideas and cultures, doctoral study 3 rd cycle	The transformation of modern thought – philosophy, psychoanalysis, culture	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 107

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer: doc. dr. Boštjan Nedoh,
doc. dr. Tadej Troha

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni posebnih pogojev.

Prerequisites:

None required.

Vsebina:

(1) Zgodovina psihoanalize:

- Genealogija temeljnih psihoanalitičnih konceptov
- Freud in freudovski krog
- Razvoj psihoanalitične tehnike (od hipnoze do transferja)
- Teorija seksualnosti
- Tri klinične strukture: nevroza, psihoza, perverzija

(2) Epistemologija psihoanalize:

- Razmerje med občim in posamičnim
- Status primera v psihoanalizi
- Empiricizem in spekulacija
- Psihoanaliza in strukturalna lingvistika

Content (Syllabus outline):

(1) The History of Psychoanalysis:

- The genealogy of fundamental psychoanalytic concepts
- Freud and the Freudian circle
- The development of psychoanalytic technique (from hypnosis to transference)
- The theory of sexuality
- The three clinical structures: neurosis, psychosis, perversion

(2) Epistemology of Psychoanalysis:

- The relationship between the universal and the particular
- The status of the case in psychoanalysis

- Psihoanaliza in znanost

(3) Metapsihologija:

- Načelo ugodja in načelo realnosti
- Potlačitev, odpor, simptom
- Teorija gonov
- Nezavedno, zavestno in predzavestno
- Jaz, ono in nadjaz
- Teorija travme
- Sublimacija

(4) Množična psihologija, teorija kulture in religije:

- Kaj je množica?
- Nelagodje v kulturi
- Monoteizem in teorija religije
- Teorija umetnosti
- Humor, komedija, vic.

(5) Lacanova »vrnitev k Freudu«:

- Štirje temeljni koncepti psihoanalize (nezavedno, ponavljanje, transfer in gon)
- Teorija označevalca
- Teorija subjekta in objekta
- Realno, simbolno, imaginarno
- Struktura in logika fantazme
- Etika psihoanalize
- Teorija diskurza
- Variacije užitka
- Religija in ateizem
- Afekti v psihoanalizi (tesnoba, sram, krivda itd.)

- Empiricism and speculation
- Psychoanalysis and structural linguistics
- Psychoanalysis and science

(3) Metapsychology:

- The pleasure principle and the reality principle
- Repression, resistance, symptom
- The theory of drives
- The unconscious, conscious, and preconscious
- The ego, id, and superego
- The theory of trauma
- Sublimation

(4) Group Psychology, Cultural Theory, and Religion:

- What is a group?
- Civilisation and its discontents
- Monotheism and the theory of religion
- The theory of art
- Humour, comedy, wit

(5) Lacan's "Return to Freud":

- The four fundamental concepts of psychoanalysis (the unconscious, repetition, transference, and drive)
- The theory of the signifier
- The theory of the subject and object
- The real, the symbolic, and the imaginary
- The structure and logic of fantasy
- The ethics of psychoanalysis
- The theory of discourse
- Variations of jouissance
- Religion and atheism
- Affects in psychoanalysis (anxiety, shame, guilt, etc.)

Temeljni literatura in viri / Readings:

Primarna literatura (izseki iz posameznih del) / Primary literature (excerpts from individual works):

- Freud, S. 1977. Predavanja za uvod v psihoanalizo. Ljubljana: DZS.
- Freud, S. 1995. Tri razprave o teoriji seksualnosti. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Freud, S. 2000. Interpretacija sanj. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Freud, S. 2000. Spisi o umetnosti. Ljubljana: Založba /*cf.
- Freud, S. 2001. Nelagodje v kulturi. Ljubljana: Gyros.
- Freud, S. 2001. Inhibicija, simptom in tesnoba. Ljubljana: Analecta.
- Freud, S. 2012. Metapsihološki spisi. Ljubljana: Studia humanitatis.

- Freud, S. 2004. Mož Mojzes in monoteistična religija.
- Freud, S. 2005. Spisi o psihoanalitični tehniki. Ljubljana: Analecta.
- Freud, S. 2005. Pet analiz. Ljubljana: Analecta in Studia humanitatis.
- Freud, S. 2023. Nova predavanja za uvod v psihoanalizo. Ljubljana: Analecta.
- Lacan, J. 1985. Še. Ljubljana: Delavska enotnost.
- Lacan, J. 1988. Etika Psihoanalize. Ljubljana: Delavska enotnost.
- Lacan, J. 1994. Spisi. Ljubljana: Analecta.
- Lacan, J. 1996. Štirje temeljni koncepti psihoanalize. Ljubljana: Analecta.
- Lacan, J. 2008. Narobna stran psihoanalize. Ljubljana: Analecta.
- Lacan, J. 2014. The Seminar of Jacques Lacan, Book X: Anxiety. Malden: Polity Press.
- Laplanche, J. 2008. Seksualnost in enigma. Ljubljana: Analecta.
- Saussure, F. de. 1995. Predavanja iz splošnega jezikoslovja. Ljubljana: Studia humanitatis.

Sekundarna literatura (izseki iz posameznih del) / Secondary literature (excerpts from individual works):

- Boothby, R. 2001. Freud as Philosopher. New York in London: Routledge.
- Deleuze, G. 2000. Mazohizem in zakon. Ljubljana: Analecta.
- Leader, D. 2024. Kraja Mone Lize: Kaj nam umetnost preprečuje videti? Ljubljana: Analecta.
- McGowan, T. 2021. Nadjaz in zakon. Problemi 9-10, str. 29-48.
- Milner, J.-C. 2003. Strukturalizem: liki in paradigma. Ljubljana: Krtina.
- Milner, J.-C. 2005. Jasno delo: Lacan, znanost, filozofija.
- Zupančič Žerdin, A. 2011. Seksualno in ontologija. Ljubljana: Analecta.
- Žižek, S. 1994. Metastases of Enjoyment. London: Verso.

Cilji in kompetence:

Predmet bo študentke in študente seznanil z mnogoterimi vidiki psihoanalize: psihoanalitično tehniko, epistemologijo, metapsihologijo, množično psihologijo ter teorijo družbe, kulture in religije. Prek branja nekaterih temeljnih objavljenih besedil in drugih virov bomo predstavili kontekst, v katerem se je oblikovala in se razvijala pri Freudu in nekaterih temeljnih predstavnikih freudovskega kroga, ter sledil modifikacijam, ki jih je doživela pri Lacanu in nekaterih sodobnih avtorjih.

Prek študija posameznih primerov in Freudovih razprav o psihoanalitični tehniki bomo zarisali razvoj psihoanalitične prakse in podali osnovne koordinate njenega razmerja s psihoanalitično teorijo. V tem kontekstu bomo posebej izpostavili vprašanje metapsihologije kot spekulativnega metodološkega dopolnila, tako pri Freudu kot pri Lacanu in drugih avtorjih.

Obravnavali bomo historiat in genealogijo osnovnih Freudovih konceptov (nezavedno, gon, potlačitev, načelo ugodja in načelo

Objectives and competences:

The course will provide students with a comprehensive introduction to the diverse dimensions of psychoanalysis, including its technique, epistemology, metapsychology, group psychology, and its theories of society, culture, and religion. Through the study of seminal texts and other sources, we will examine the context in which psychoanalysis emerged under Freud and the leading figures of the Freudian circle, as well as the transformations it underwent through Lacan and contemporary thinkers.

By analysing specific cases and Freud's reflections on psychoanalytic technique, we will trace the evolution of psychoanalytic practice and establish the foundational coordinates of its relationship with psychoanalytic theory. Special emphasis will be placed on metapsychology as a speculative methodological framework, as articulated by Freud, Lacan, and others.

The course will explore the history and genealogy of Freud's core concepts—such as the unconscious, drive, repression, the pleasure and

realnosti, sublimacija itd.), pri čemer se bomo dotaknili tudi polemik in razprav znotraj psihoanalitičnega gibanja, ki so botrovale nastanku oziroma modifikaciji posameznih pojmov.

Osvetlili bomo različne načine, na katere je psihoanaliza tematizirala razmerje med individualnim in kolektivnim/družbenim – od Freudove Množične psihologije in analize jaza in Nelagodja v kulturi do Lacanove teorije diskurzov v njegovih poznejših seminarjih.

V kontekstu Lacanove »vrnitve k Freudu« bomo osvetlili nekatere temeljne koncepte in logike, ki so značilni za Lacanovo delo (npr. logika označevalca, logika želje, travma in logika potlačitve, formule seksuacije, teorija diskurza, itd.), prav tako pa Lacanovo nadaljnjo elaboracijo nekaterih osnovnih afektov v psihoanalizi (npr. krivda, tesnoba, sram itd.).

reality principles, and sublimation—while engaging with the debates and discussions within the psychoanalytic movement that shaped or redefined these ideas.

Additionally, we will investigate the diverse ways psychoanalysis has theorised the relationship between the individual and the collective or social, from Freud's *Group Psychology and the Analysis of the Ego* and *Civilisation and Its Discontents* to Lacan's exploration of discourses in his later seminars.

Within the framework of Lacan's so-called "return to Freud," the course highlights key concepts and logics distinctive to Lacan's work, such as the logic of the signifier, the logic of desire, trauma and the logic of repression, and the formulae of sexualisation. Furthermore, Lacan's nuanced elaborations on foundational psychoanalytic affects—such as guilt, anxiety, and shame—are explored to illuminate their significance within the broader field of psychoanalysis.

Predvideni študijski rezultati:

Slušatelji in slušateljice znanje, pridobljeno pri predmetu, uporabijo pri pisanju znanstvenega teksta, ki lahko služi kot osnutek poglavja disertacije ali znanstvenega članka.

Intended learning outcomes:

Students will apply the knowledge gained in the course to produce an academic piece that may serve as a draft for a dissertation chapter or a research article.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- Igra vlog
- Druge vrste nastopov študentov
- Reševanje nalog
- "Terenske vaje" (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Roleplay
- Different presentation
- Solving exercises
- Field work (e.g. company visits)
- Inviting guests from companies

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Krajši pisni izdelki		Short written assignments
Daljši pisni izdelki	80	Long written assignments
Javni nastop ali predstavitev		Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	20	Final examination (written/oral)
Drugo		Other

Reference nosilca / Lecturer's references:

- TROHA, Tadej. 2024. »Moja zadnja formulacija«: o Freudovi metodi. *Problemi*, št. 5–6 (2024), str. 27–47.
- TROHA, Tadej. 2022. The Objective Construction: Freud and the Primal Scene«. v: A. Johnston, B. Nedoh, A. Zupančič (ur.), *Objective Fictions: Philosophy, Psychoanalysis, Marxism*, Edinburgh: Edinburgh University Press, 2022, str. 198–216.
- TROHA, Tadej. 2015. *Intervencije v nepovratno*. Ljubljana: Analecta.
- TROHA, Tadej. 2010. *Niti čudež niti čudež*. Ljubljana: Analecta.
- NEDOH, Boštjan. 2023. *Eros tesnobe*. Ljubljana: Analecta.
- NEDOH, Boštjan. 2019. *Ontology and Perversion: Deleuze, Agamben, Lacan*. London in New York: Rowman and Littlefield International.
- NEDOH, Boštjan. Anxiety and ontology : toward the Lacanian materialist metapsychology of the affect. *Filozofski vestnik*. [Tiskana izd.]. 2020, letn. 41, št. 3, str. 177-208, 266-267.
- NEDOH, Boštjan. Between dirty and necessary : the politics of the superego and the jouissance of transgression in Chicago PD television series. *Journal for cultural research*. 2024, vol. 28, issue 3, str. 268–287.